

Збилињев Херберш

СТУДИЈА ПРЕДМЕТА

Избор и превод са јољском

Бисерка Рајчић

СТУДИЈА ПРЕДМЕТА

Најлепши је предмет
кога нема

не служи за ношење воде
ни за чување посмртних остатака јунака

није га пригњивала Антигона
нација се није удавио у њему

не поседује отвор
а свак је отворен

гледано
са свих страна
значи нешто једва
наслућено

коса
свих његових линија
сједињује се
у један спон светlostи

ни
слепило
ни
смрт
неће отгнути предмет
кога нема

2
цирним квадратом
означи место
где је стајао предмет
кога нема
биће то
проста тужбалица
о лепом одсутном

мушка туѓа
затворена
у четвороугао

3
сада
цео простор
надолази као океан

ураган удара
у црно једро

крило међаве кружи
изнад црног квадрата
и острво тоне
испод сланог поводња

4
сада имаш
празан простор
лепши од предмета
лепши од места осталог из њега
то је предсвет
бели рај
свих могућности

можеш тамо ући
викнути
вертикално-хоризонтала
окомита мутња
удариће у чисти хоризонт

можемо при томе остати
већ си и тако створио свет

5
слушај савете
унутрашњег ока
не подлејси
шапатима мрмљању мљацкању
то се нестворени свет
гуро пред капијама слике

анђели нуде
ружичасту вату облака
дрвеће свуда немарно гура
залену косу

краљеви хвале пурпур
и трубачима наређују
позлаћивање
чак кит моли за портрет

слушај савете унутрашњег ока
не пуштај никога

6
из сенке предмета
кога нема
из поларног простора

из сурових маштарија унутрашњег ока
извучи
столицу
лепу и некорисну
потпути катедрале у прашуми

на столицу стави
изгужвану салвету
идеји реда додај
идеју авантуре

нека буде исповедање вере
у виду вертикале која се бори с
хоризонтом

нека буде
тиши од анђела
достојанственије од краљева
истинитије од китова
нека има облик коначних ствари

молимо изјашњење за столицу
дно унутрашњег ока
дужицу нужности
зеницу смрти

КАМИЧАК

камичак је савршено
створење

равно самом себи
које чува своје границе

сасвим испуњено
каменим смислом

мириса који ни на шта не подсећа
ничега се не плаши нити изазива пожуду

његов усхот и хладноћа
су исправни и достојанствени

осећам тежај прекор
док га држим у руци
а његово племеничко тело
прожима лажна топлина

-Камичици се не могу припитомити
до kraja ће нас гледати
мирним и веома светлим очима

ДРВЕНА ПТИЦА

У топлим рукама
деце
дрвена птица
оживела

испод лакираног пера
излило се мало срце

стаклено око
прогледало

насликано крило
мрднуло

суво тело
пожелело шуму

ишила
као војник у балади
штапићима ногу у бубањ ударала
десном ногом у бубањ ударала-шума

левом ногом у бубањ ударала-шума
сањала
зелену светлост
затворене очи
на дну гнезда

на крају
дечурлија извадила јој очи
поцрнело мало срце
од мучења обичних клунова
штак ишила даље
тераре је отровне печурке
исмевала вуга
на дну мртвог лишића
тражила гнездо

сада живи
на граници немогућности
између живе
и измишљене материје
између шумске папрати
и папрати из Ларуса
на сувој стабљици
на једној ножици
на власи ветра
на оном што се откида од стварности
али нема ниовоно срца
ниовоно снаге
не претвара се
у слику

НИЧЕГ ЛЕПОГ

Ничег лепог
даске фарба
ексери лепак

Канап папир

господин уметник
не гради свет
од атома
већ од отпадака

арденска шума
од кишобрана
јонско море
од мастила

само
мудра израза
само сигурном руком -

и ево ти света

на чиодама трава
кукице цветова
облаке од жице
чупа ветар

(Превела Бисерка Рајчић)

Мома Чимић

МИРИЈЕВСКИ СТАРЦИ

Седели су обично у својим њивама или воћњацима под Мајданом с талогом година у својим длановима и готово никаквим у очима плавим и жућкастим.

Седели су под неком крушком, јабуком или чак и вишњом, окренути према центру села са црквом или ка Дунаву с лађама које се нису ни виделе.

Више нису одлазили у Београд, ни на пијац Каленића гувно, нити у Болницу. Друге њиве су биле предалеко.

Њихов излазак је био једино ту, међ бразде и леје, међ давно засађена дрвета. Онако реда ради понели би са собом какву чапуљку да што испраше њоме, разбију неку бусу, поткрате коров.

Али највише су седели на сувој трави, или на каквој подметнутој изношеној одећи, комаду цераде.

Нису били беспомоћни, на својој земљи су одмарали.

О будубрност, пак, разговор нису заподевали. Јер шта би она за њих била?!

Излазили би на те оближње брежуљке да би проводили сате тако загледани у дивоте села под Звездаром, све сами најбољи познаваоци његове историје, ратова, радова, нараштаја,

оног ситног и готово нечујног клокота воде по изворима. Јошсамо ту и толико живи.

Иначе, умирали су у кућама, заредом, неосетно. Куће су их само још за то чекале; тога ради они их једном, давно, и саградише с нешто крова и дима над огњиштима.

Ex, старци миријевски, некад ми се чинило премного девет деценија проживљених...

ОТАЦ ОД МЕНЕ ЈОШ СТАРИЈИ

Не устајеш ни ти већ с јутра
Више
Дозван точковима звездама
Што се вазда котрљају
Не стојиши на папучи аута
Управљајући њиме
И сном
Не квасиши кошуљу знојем пропијену
У барама у крекету жаба
Толико хранљивом

Сад савлађују ноћ
И твој и
Мој пут
Једино
Песме

СТО РЕЧИ ЗА БЛАГУ

Шта је гроб хтео рећи знао си
Ланкрим је суза на лицу

Трансильваније

Гроб у левом пазуху цркве

гроб срца

гроб капи крви

гроб кртица извора

гузе што провирује кроз траве

лисија животиње све до

Небеског додира

Домаћи Бог ту мотри са прозора

лаки прах небом подбијене земље

сећење таласима лађе калуђера

Леп гроб рекао би мој Шумадинац
у ком је највише толико поезија

њеног трња плавог

in toate frumsetile

Блага сузо што се круниш

с речи на реч

у бол светла

невидљивом линијом живота

стопама сазидани гроб

и стоики небески брст

јагње моје

бројиш стотину година

и овај трен

Напомена. In toate frumsetile - на румунском "у свим лепотама"